

שיעור שלישי

חיים בלי סובלנות

ללמוד מהי המשמעות המעשית של חוסר סובלנות ומה הן השפעותיו המזיקות בחיי המדינה.

- דף "חיים עם-בלי סובלנות" 1, מצולם בעבור מחצית הקבוצות בכיתה;
- דף "חיים עם-בלי סובלנות" 2, מצולם בעבור מחצית הקבוצות בכיתה.

45 דקות

חלק ראשון - ניהול צ'ט

תלמידי הכיתה יתחלקו לקבוצות-משנה. כל קבוצה תקבל דף פעילות ותמלא את המשימות שבדף (כ-20 דקות). בסיום הפעילות יתכנסו התלמידים במליאת הכיתה לדיון ולסיכום.

חלק שני - סיכום ודיון

התלמידים ידווחו על המשימות שביצעו ויתקיים דיון מסכם.

דגשים לדיון מסכם:

- איך נראים החיים במדינה שאין בה שלטון סובלני?
- האם מדינת ישראל היא מדינה סובלנית?
- האם יש דברים במדינת ישראל שהיינו רוצים שיהיו יותר סובלניים או פחות סובלניים מאשר הם בפועל?
- האם לפי התורה על המדינה להיות סובלנית?

סיכום

הסובלנות אינה עניין רק בתחום שבין אדם לחברו. הסובלנות חשובה לא פחות ואולי יותר בתחום שבין מוסדות השלטון לבין אזרחי המדינה. דווקא משום שלשלטון יש כוח רב, אם אין הוא שלטון סובלני הוא עלול להשתמש בכוחו לרעה, למרר את חיי האזרחים, להגביל אותם ולדכאם.

ח**ם עם-בלי סובלנות 1

בומבה – למדנו היום על "סובלנות", אבל לא ממש הבנתי... מה היא •ובלנות?
זמירונת – אה... זה די פשוט. שאתה מסכים לסבול משהו איתה לא מיכים איתו.
בומבה – ביג דיל! זה הכול? כל הזמן אני סובל אנשים שאני לא •ובל!
זמירונת – יופי טופי! הכוונה, שאתה לא סותם לו את הפה, או מזיק לו!
וחוזמה אתה פשוט לא יודע על מה אתה מדבר... מדובר על •ובלנות במדינה!
בומבה – מה הכוונה?
זמירונת – יש מדינות שבהן השלטון לא סובלני כלפי מי שחשב אחרת ממנו.
למשל...

למשל באיראן, האזרחים לא חופשיים לצאת מארצם ללא אישור מיוחד או להתחבר
לאינטרנט. זה סעיף בספר החוקים שלהם!
בומבה – יו, איזה כמד! אז מה החוקים?
זמירונת – למשל, אישור לארגן הפגנות. או שאסור לכתוב בעיתונים ביקורת על
השלטון. אנשים שהם לא מוסלמים או ערבים נדרשים לשלם מי • מיוחד, וללבוש
לבוש שונה. מי שלא עושה כך, השלטון מתעלל בו!
בומבה – איך אני אדע אם השלטון במדינה שלי סובלני?
זמירונת – אה! זה נורא פשוט! אם אתה מעיז לצאת לכיכר העיר ולזמר את מה שאתה
חושב, סימן שאתה חי במדינה חופשית ולשלטון יש סובלנות כלפי האזרחים.
אני מצרפת קישור שי • יר לך הכול!

על פי הספר "היציאה מאיראן - בריחתה של אישה יחידה מן האיאתוללות". הספר
מספר על אישה שברחה מאיראן, מפני שלא רצתה לחיות חיים מוסלמיים אדוקים ומפני
שהרגישה נפחדת ומדוכאת בארצה:
"הזהרתי תמיד את בני שלא לספר למורים דבר על מה שקורה בביתנו. הוריתי לו שאם ישאלו
אם יש לנו בבית דבר זה או אחר, ישיב תמיד שלא. באחד הימים בא הביתה מבית הספר והודיע
בגאווה: "אמא, עשיתי משהו טוב היום. המורה הראה לי קוראן ושאל אותי אם יש לנו כמותו בביתנו
ואמרתי לא". הוא ממש זרח, וליבי נשבר. לקחתי את בני הקטן, להראות לו היכן מונח הקוראן
שקיבלתי עם נישואיי ולהתרות בו בתוקף שלא לומר אף פעם שהספר הקדוש אינו מצוי בביתנו.
"עליך לומר לכולם שאנו מתפללים בכל יום, אפילו אם איננו מתפללים", אמרתי לו, כשאני שונאת
את עצמי על שלימדתי אותו בגיל מוקדם כל כך לרמות כדי לשרוד."

☞ המשיכו את הצ'ט (דו-שיח). כיצד הייתם מרגישים במקומו של הילד בסיפור?

צרפו אותו לצ'ט והמשיכו את הדיבור.

☞ האם מדינת ישראל היא מדינה חופשית שיש בה סובלנות?

הביאו דוגמאות ושאלו אנשים במשפחתכם על כך.

ח**ם עם-בלי סובלנות 2

בומבה – למדנו היום על "סובלנות", אבל לא ממש הבנתי... מה זה סובלנות?
זמירונת – אה... זה די פשוט. שאתה מסכים לסבול משהו איתה לא מכים איתו.

בומבה – ביג דיל! זה הכול? כל הזמן אני סובל אנשים שאני לא סובל!

זמירונת – יופי טיפ! הכוונה, שאתה לא סותם לו את הפה, או מציק לו!
וחוצמזה אתה פשוט לא יודע מה אתה מדבר... מדובר על סובלנות במדינה!

בומבה – מה הכוונה?

זמירונת – יש מדינות שבהן השלטון לא סובלני כלפי מי שהם אחרת ממנו.
למשל...

למשל ברוסיה, לפני עשרים שנה, כ-ו-ל-ם היו חייבים לציית לממשלה. אסור היה לשאול
שאלות והשלטון קבע מה האמת ואפילו על מה צריך לחשוב.

בומבה – יו, איזה פחד! מה ז'תומרת?

זמירונת – למשל, איור היה לארגן הפגנות, או שאסור היה לכתוב בעיתונים ביקורת על
השלטון. ואנשים שהעזו לדבר מייד נכלאו על ידי המשטרה החשאית והואשמו בבגידה.
אסור היה באיסור מוחלט לקיים מצוות דתיות (יהדות, נצרות או אסלאם) ואסור היה
לקבל מידע ממדינות אחרות או לתת מידע על מה שקורה ברוסיה.

בומבה – איך אני אדע אם השלטון במדינה שלי סובלני?

זמירונת – אה! זה נורא פשוט! אם אתה מעיז לצאת לכיכר העיר ולזמר את מה שאתה
חושב, סימן שאתה חי במדינה חופשית ולשלטון יש סובלנות כלפי האזרחים.
אני מצרפת קיסור שייר לך הכול!

על פי הספר: "לא אירא רע", מאת נתן שרנסקי. נתן שרנסקי היה פעיל עלייה וזכויות אדם
בברית-המועצות לשעבר, אסיר ציון ופוליטיקאי. לאחר תקופת מאסר של תשע שנים בתנאי
מאסר קשים, ולאחר מאבק עיקש שלו ושל אשתו אביטל, שוחרר ועלה למדינת ישראל. הוא
השתלב בפוליטיקה ופועל למען העולים מרוסיה:

"בדרך כלל יהודי המבקש היתר יציאה מרוסיה, כדי לעלות לארץ ישראל, מפוטר מיד מעבודתו.
היינו מעיזים להפגין באחת מהכיכרות במוסקבה, החזקנו שלטים "אנו רוצים לחיות בישראל!" "חופש
לאסירי ציון!". הפגנה מוצלחת הייתה נמשכת רגע או שניים, עד שהק.ג.ב. או המשטרה אסרו אותנו.
איש לא היה יכול לדעת מראש מה יקרה. לפעמים נקנסנו בחמש-עשרה רובל, פעמים אחרות הוטל
עלינו עונש מאסר של שבועיים, אך היו עונשים חמורים בהרבה. אחרי ההפגנה שקיימנו לפני ספריית
לנין נשפטו שניים מחברינו, לחמש שנות גלות בסיביר הקפואה והרחוקה".

☺ המשיכו את הצ'ט, כיצד הייתם מרגישים במקומו של נתן שרנסקי בסיפור?

צרפו אותו לצ'ט והמשיכו את הדיבור.

☺ האם מדינת ישראל היא מדינה חופשית שיש בה סובלנות?

הביאו דוגמאות ושאלו אנשים במשפחתכם על כך.